

NOVEMBER
198

Szerkesztőség: Templomudvar 2. szám
Kiadóhivatal: Péter király-u. 39. szám
Sürgőnyeim: Délbácska. Telefon 137 sz.

NOVISAD, 1925 AUGUSZTUS HÓ 28
PÉNTEK

Előfizetési árak helyben és vidéken
Egy óra 35 dinár, három óra 105 dinár,
félévre 210 dinár, egész évre 420 dinár.

Egyes szám ára:
1 1/2 dinár

A pártszempont és a szakértelem

A Vojvodina minden rendőri hatósága évek óta „a rendszer támadásának” vádjával illeti a kisebbségi sajtót, amely nem lévén szorosabb nexusban egyetlen párttal sem, minden mellék-szemponttól felszabadultan makulátlan tisztességet és kifogástalan hozzáértést követelt minden közhivatali funkcionárustól; lett legyen az Pribicevics Szvetozár közoktatásügyi miniszter, vagy egyszerű község irnok valamelyik eldugott faluban. Azt állítottuk mindig és azt állítjuk most is és irni fogjuk mindaddig, amíg a tollat ki nem ütük kezünkkel, hogy bizonyos hazafias érdemekre való hivatkozás előtt az államnak elsősorban az az érdeke, hogy közhivatali állásokat csupán kvalifikált, egyéni tisztességükben hozzáférhetetlen egyének tölthetnek be, lehetőség szerint olyanok, akik pártokkal és politikával törődni nem igen érnek rá. Azt állítottuk, hogy az állam érdekével nem tartjuk összeegyeztethetőnek Eremics jegyző ur temerini garázdálkodásait (a novisadi törvényszék által kiadott elfogató parancs azóta nagyszerűen igazolta ezen állításunkat) s aggályaink voltak Krynac palánkai rendőrzvezető sikeres közrendészeti tevékenységét illetően is, s amikor egyik szerémi községben minden ok nélkül véresre vertek egy ártatlan magyar polgárt, akár mennyire is „nem tetszett” bizonyos körökben erről írott cikkünk, az ügyész (a törvény) mégis nekünk adott igazat, s sikerült a minden komoly ok nélkül agyonzaklatott ember számára védelmet biztosítanunk. A kisebbségi sajtóról rajzolt kép annak dacára hogy részt kértünk és részt vállaltunk a konszolidáció munkájából, torz és olyan kezek munkája, amelyet elfogultság és okatlan nemzeti gyűlölködés vezetett. Az élet és az egymásra halmozódó események tanulságai mégis csak benünket igazoltak, akik erőnkhez és képességeinkhez mérten becsületesen és jószándékkal igyekeztünk a nagy idők nagy viszontagságai közepette reánk háruló kötelességeknek eleget tenni. A vádakat vállaljuk, a gyanúsítgatásokat türrük, s ha a Vojvodina hatóságai egyelőre nem is változtatják meg a kisebbségi sajtóról megalkotott rossz véleményüket, *Beogradban már derül, s bizni merünk abban, hogy ennek a hajnainak derengő világossága áttör a Vojvodina egykor békés földjére* esz-kedtet gyűlölködés fekete éjszakáját is. A közoktatásügyi miniszter államtitkára tegnap bátor volt megállapítani, hogy Pribicevics, aki lelke és mozgatója volt az elmúlt évek politikájának a pártidiktatura rendszerét kényszerítette az országra, amelyben minden értékes erő tétlenségre kényszerített, ha az nem volt hajlandó képességének és tudásának kilencven százalékát valamelyik párt oltárán feláldozni. A közoktatásügyi államtitkár ajkairól elhangzott az első parancs a Vojvodina és az egész ország új élete felé: *Először légy jó polgár s csak aztán hí párt-ember; a köznek szolgálj és csak aztán a pártnak*. Még nem látjuk határozott körvonalakban a valóságos élet termékeny igazságainak prédikálását, de a bálványöntő akarát már jelzi első mozdulatait. Nincs polgár és polgár között különbség, s az államjenn-tartás munkájának minden polgár egy-képpen részese pártállásra és nemzetiségre való tekintet nélkül. Beogradban a jelek szerint likvidálni készülnek egynéhány olyan gigási hazugságot, amely szörnyűsége sulyával eddig elsősorban a Vojvodina életét fojtogatta...

A királyi pár Dalmáciában és Cetinjében

Beograd. A királyi pár szeptember havában Dalmáciába és Montenegróba utazik. Az utazásra óriási előkészületek történnek ugy Dalmáciában, mint Montenegróban. A királyi pár szeptember 19-én utazik el Beogradból Cetinjébe, ahol Nyegus hamvai hazahozatalának ünnepségén fog résztvenni. Cetinjéből Catarróba megy a királyi pár, innen szeptember hó 21-én

Splitbe, ahol nagy flottagyakorlatok lesznek.

Splitben otóber 1-ig marad a királyi pár, ahonnan hajóval Susákra utaznak és 2 napi ott tartozkodás után Beogradba folytatják utjukat.

A királyi párt Pasics Nikola miniszterelnök, Trifunovics hadügyminiszter Rádics Pavle agrárreform miniszter kísérik dalmáciai és montenegrói utjukon.

Rádicsék tegnapi ülése

Zagreb. A horvát parasztpárt miniszterei és képviselői tegnap ülést tartottak a Seljacski Domban Rádics Sztepan elnökleite alatt. Az értekezleten folyó ügyekről tárgyaltak, majd ráttértek a horvátországi tisztviselői kar kicserélésének kérdésére.

Az egyes képviselők előterjesztésének meghallgatása után összefoglalták a párt erre vonatkozó követeléseit, amit a belügyminiszter elé fognak terjeszteni. Az értekezlet végén elhatározták, hogy a horvát parasztpárt vezére az-

alatt amíg Rádics Sztepan külföldön tartózkodik, a népszövetség genfi ülésein, Rádics Pavle agrárreform miniszter lesz.

A Rádicspárt vidéki szervezeteinek egy része is megkezdte már a kooperációt a radikálisokkal. Így Szarajevóban is megegyezett a két párt a községi választáson való együttes részvétel ügyében. Az egyezmény értelmében a szarajevói községi képviselőtestületben 10 radikális és 9 rádicspárti bizottsági tag lesz.

„Főleg a pártszempontok domináltak

szakismeret és tudás helyett Pribicevics minisztersége idejében”

A Rádics-párti közoktatásügyi államtitkár első nyilatkozata

Dr. Baszaricsek közoktatásügyi államtitkár tegnap hosszabb nyilatkozatot adott több beogradi hírlapíróknak. A nyilatkozat néhány rendkívül figyelemre méltó részét itt adjuk:

— Pribicevics Szvetozár közoktatásügyi minisztersége idején — mondotta Baszaricsek dr. — főleg a pártszempontok domináltak s nem a szakismeret és tudás.

— Ezt a rendszert, amelytől mindenki szenvedett, teljes egészében megszüntetjük. Pribicevicsék az áthelyezések

egész légióját hajtották végre, bár ezekre nem volt semmi szükség. A szakembereket, ha a pártnak nem óhajtottak szolgálatot tenni, egyszerűen nyugdíjba küldték s helyeiket nem használható, az ügyekhez nem értő kortesekkel és pártkorifeusokkal töltötték be. A magam részéről mindent el fogok követni, hogy a hibákat helyrehozzam s hogy méltó szellemet honosítsak meg a közoktatásügyi minisztériumban.

A Ruhr-vidék kiűritése

Berlinből jelentik: Düsseldorf kiűritése alkalmából tegnap reggel a városban nagyarányú, lelkes tüntetések játszódtak le. Ejjétkor a város valamennyi harangja megkondult. Több ezer főnyi tömeg fátylýmnenetben vonult végig a városban. Ugyanilyen tüntetések játszódtak le Hamburg és Duisburg városokban. Duisburgban a házakat gazdagon felbogdították. Jarres dr., Duisburg főpolgármestere, statisztikát tett közzé a felszabadítás alkal-

mából, amelyben kimutatja, hogy a megszállás ötvenhárom hónapja alatt harminckét iskolát több mint száz osztállyal tartottak a franciák megszállva.

A duisburgi lapok összesen 306 napon át voltak betiltva és a máshonnét jövő lapok ellen kilencszáz tilalmi rendelkezést bocsájítottak ki. A megszálló hatóságok a főpolgármesteren kívül csaknem az összes városi alkalmazottakat letartóztatták, vagy kiutasították.

Téli hadjárat lesz Marokkóban

Páris. Liautey marsall csütörtökön hajóra szállt Capablancában, hogy Marseillen keresztül Párisba utazzék. Amint megérkezik, rögtön jelentést tesz Painlevének a marokkói helyzetről. A szocialista Paris Soir a marokkói helyzetről azt írja, hogy a háboru mindinkább súlyos konfliktussá lesz és el kell készülni az igen nehéz téli hadjáratra. Augusztus elseje óta lényegesen javult a helyzet. Naulin tábornok olyan eredményeket ért el, amelyeket

senkisérem remélt, de a rífkérdés ezzel még nincsen megoldva. Abd el Krim megváltoztatta haditervét és időt akar nyerni, amíg októberben megindul a nagy esőzés. Abd el Krimnek az a célja, hogy rákényszerítse a téli hadjáratot Franciaországra, mert azt reméli, hogy közben a francia közvélemény elfordul a háborus politikától és a kormány kénytelen lesz megkezdeni a béketárgyalásokat.

A francia-angol tárgyalások

Caillaux és Churchill kommunikét adtak át a Nagybritanniának járó francia tartozás rendezéséről. A kommuniké szerint Churchill azt a javaslatát, amelyet a francia szakértőknek Londonból és Párisból való múlt hónapi elutazása előtt tett, hogy Franciaország évente 20 millió fontot fizessen, 16 millióra mér-

sékelte. Caillaux 10 milliót ajánlott föl, amelyből bizonyos összeg a Daves-terv jövedelméből volna fedezendő. Caillaux és Churchill tárgyalásai folyamán az utóbbi 12 és fél millióra szálítottta le követelését és belement Caillauxnak az 1930. évig terjedő részlet-moratóriumra vonatkozó követelésébe is.

Pérics Marinko büntársai ügyét

tegnap tárgyalta a törvényszék

A novisadi törvényszék büntetőtanácsa tegnap tárgyalta a hirhedt bánáti rablóvezér, Perics Marinko, — aki a temesvári börtönben tölti életfogytiglani börtönbüntetését — társainak bűnügyét. Rajn Dusan 61 éves becskerekeli földműves elrejtette a kikindai fogházból megszökött Perics Marinkót, ruhát, fegyvert adott neki és osztozott vele a rablott dolgokon.

Pivarszki Sztevan 32 éves becskerekeli géplakatos segédkezet Pérics Marinkónak rablásainál, amikor az Eremics Pávótól 36.000 dinár értékű dukátot és 15.000 dinár értékű egyéb tárgyakat elrabolt. Azonkívül rabészélte Pérics Marinkót, hogy rabolja ki Dajkov Dórárt és Király Antalt, akiknél sok pénz van. Pérics végre is hajtoita a rablást és Dajkovtól 5000 dinár készpénzt és 10 kis dukátot, Királytól pedig 20.000 dinár készpénzt rabolt el. Rajn Dusan, Perics Marinkóval szövetkező Eremics Pérától 50.000 Pajics Jektától 2500 és Lozanics Urosától 2500 dinárt zsarolt ki, azzal, hogyha nem fizetnek, akkor megölik őket.

Martinov Joca becskerekeli napszamos 1923 decemberében elrejtette házában Perics Marinkót, aki később három rabolt tehenet adott neki. Boracsics Veloka három rabolt tehenet vásárolt Perics Marinkótól. Terzin Mirolyub is három rabolt tehenet vásárolt Pérics Marinkótól.

Rajn Dusan, Pivarszki Szteva és Marinov Joca ezenkívül még azért is felelnek, mert a múlt évben pénzhamisító gépet készítettek, amivel 10 dinárosokat akartak gyártani, de még mielőtt megkezdtek volna a hamis pénzgyártását, letartóztatták őket.

A tegnapi tárgyalásra azonban a tanuk nem jöttek el és így a bíróság a tárgyalást elhalasztotta.

A következő főtárgyalás ez év őszén lesz amikor a tanukat elő fogja vezetni a bíróság.

Két autókarambol

A régi pilótahidnál összeütközött két autó — Villamos és autókarambolja a Városháza előtt

Novisad rohamosan fejlődő utcai forgalma mellett ma egyszerre két autókarambol is tanuságot tett. Csütörtökön a régi pilótahid előtti uttesien egy száguldó katonai autó nekifutott egy négyülékes Ford-kocsinak, amelynek szétzúzta két kerekét, s összetörte a felhágóját. A kocsiban ülőknek szerencsés véletlen folytán semmi bajuk sem történt. A Ford-kocsi egyébként egy zagrebi kereskedő tulajdona, aki tegnap érkezett Novisadra.

Csütörtökön délután 2 óraker egy másik karambol okozott csődületet a városháza előtt. Amikor a plébánia-templom felől a vasut irányában elindult az egyik villamos, a Városháza felől egy B. 747 jelzésű Ford-kocsi igyekezett a Főut felé. A sofför az uttestre érve, balra akart fordulni, amikor szembe találta magát a vasut irányába haladó villamossal. Az uttesten nem volt lehetséges áthajtani, mert néhány arrahaladó kocsi ezt lehetlenné tette. A megzavarodott sofför hirtelen hátrairányította a kocsit, a karambolban azonban ekkor már nem volt lehetséges elkerülni. A villamos elütötte a Fordot, amelynek hátsó kerekéi és váza erősen megrongálódtak. Az autó egy becsei gazdálkodó tulajdona.

A rendőrség mindkét ügyben megindította a vizsgálatot.

Fizessen elő a nyolcoldalas „Délbácskai“-ra

Ha Ön a magyarság kisebbségi jogainak sérthetlenségéért indított küzdelemmel közösséget vállal; ha Ön támogatni óhajtja a jogért, földért és iskoláért megindított harcunkat;

ha Ön kötelességének érzi, hogy ezt a küzdelmet egy bátorhangu, független és jól szerkesztett napilap segítse diadalra jutatni, akkor

haladéktalanul előfizet a Vojvodina egyetlen magyar nyelvű és keresztény szellemű napilapjára, a „Délbácskai“-ra.

Szeptember hó elsejétől kezdődőleg mindennap nyolc oldalon és — a lehetőség szerint — vasárnaponként tizenhat oldalon fogunk megjelenni.

A nyolcoldalas „Délbácskai“ havi előfizetési ára változtatlanul harmincöt dinár.

Tökéletes bel- és külföldi hírszolgálat, beogradi, zagrebi és budapesti telefón és rádiójelentések, sombori, sentai, szubotici és becsei fiókszerkesztőségek s kitűnő tudósító gárdánk garancia arra, hogy a nyolcoldalas „Délbácskai“-val egy kitűnően szerkesztett modern és gazdag tartalmu lapot adjunk a kezébe olyan áron, amely szememben 1-től kezdődőleg versenyen felül fog állani a Vojvodina összes lapjai között.

Ha Ön kereszténynek és magyarnak vallja magát, akkor még ma beküldi az előfizetési díjat, amellyel nem lapunknak, hanem a magyarság ügyének tesz szolgálatot.

Csupán egy dinárt és tizenhat parát kérünk öntől mindennap. Ezzel a jelentéktelennél is kisebb összeggel a magyarságnak tesz szolgálatot s annak a magyar ügynek, amelyet támogatni a királyság minden magyar polgárának *mutaszthalatlan kötelessége.*

„Nem bánom, hogy leszurtam“

Késelés délben a Haltéren

Tegnap délelőtt fél 12 órakor Prodanovics Draga hal-téri korcsmájában összeszólközött Vukovics Zsiván 55 éves földmives Dotlics Láz 31 éves kocsisal Dotlics közvetítési díjat követelt Vutkovicsótól, mert eladta annak dinnyéjét. Vutkovics azonban tagadta, hogy Dotlics közvetítette volna dinnyéjét és nem akart neki jutalékot adni. Dotlics erre szidalmazni kezdte Vukovics Zsivánt és családjának tagjait. A szóváltás hevében Dotlics öklével orron vágta Vukovicsot.

A Golubica vendéglő előtt Vukovics kirántotta a bicskáját és Dotlicsra akart támadni, épen akkor egy csoport rab ment arra, akiknek egyikénél dorong volt, Dotlics kivette a dorongot a rab kezéből és Vukovicsra akart sujtani vele, ez azonban megelőzte Dotlicsot és bicskájával fejbe szurta, majd a bal hüvelykujját is levágta.

A verekedésről azonnal értesítették a rendőrséget, ahonnan dr. Klucka György városi tisztí orvos és Malencics Rodolyub rendőrfogalmazó kiszállottak a helyszínre. Dotlics Lázát súlyos sérülésével szállították a kórházba, Vukovics Zsivánt pedig letartóztatta a rendőrség. Vukovics kihallgatása alkalmával azzal védekezett, hogy Dotlics meg akarta őt ütni a doronggal és ő csak védelemből szurta meg. Vallomását a következőképp fejezte be: Különben sem bánom hogy lefogtak, hiszen azt sem itélte el a törvényszék, aki az anyját meggyilkolta. Egyáltalán nem bánom hogy Dotlicsot leszurtam.

A rendőrség Vukovics Zsivánt ma adja át az ügyészségnek.

Olvassa a „Délbácskai“-t!

Vásárcsarnokot kap Noviszád

Elhelyezték a tejszövetkezet — Főutcai kereskedők küldöttsége a polgármesternél — A mérnöki hivatal kidolgozza a vásárcsarnok tervét

Mihalzics Sztanoje rendőrfőkapitány tegnap reggel rendeletet adott ki, hogy a Kralja Aleksandra-utca északi oldalán levő tej és tejtermék-piacot helyezzék onnan el. Tegnap reggel már meg is jelentek a rendőrök a piacon és közölték a főkapitány rendeletét a tej és tejtermékek kereskedőivel természetesen kellemetlenül lepte meg a rendőrfőkapitány rendelete a tejszövetkezet és ezért tegnap délelőtt Miroslavjevic P. Koszta, az Iparkamara elnökének vezetése alatt felkeresték Mihalzics Sztanoje főkapitányt és a rendelet visszavonását kérték tőle. Miután a főkapitány ezen rendeletét a polgármesterrel közösen adta ki, nem vonhatta vissza, hanem a polgármesterhez utasította a küldöttséget.

A polgármesternél Miroslavjevic P. Koszta mutatott rá annak káros voltára, ha a most egy helyen levő piacot több helyre helyeznék el. Együtt kérte a polgármestert, hogy helyeztesse vissza a tejszövetkezetet a Fő-utca.

Dr. Milovanovics Milán polgármester válaszában kijelentette, hogy a városi tanács a Fő-utca tisztasága érdekében akarja az egész piacot áthelyezni és miután a követelményeknek legjobban egy fedett vásárcsarnok felel meg

a városi tanács a legrövidebb időn belül pályázatot fog hirdetni a vásárcsarnok felépítésére.

A tejszövetkezet visszahelyezése ügyében nem mondhat semmi határozatot, mert azt előbb meg akarja tárgyalni a tanács tagjaival.

A küldöttség távozása után dr. Milovanovics Milán polgármester azonnal

ülésre hívta össze a városi tanács tagjait, hogy a piac áthelyezése ügyében határozatot hozzanak.

Az ülésen az a vélemény alakult ki, hogy minél előbb fel kell építeni a vásárcsarnokot és épen ezért megbízták Plavsics Nikola főmérnököt, hogy

a mérnöki hivatal kezdje meg a vásárcsarnok felépítésének előkészítő munkálatait.

A vásárcsarnok felépítéséhez szükséges pénz biztosítására vonatkozólag háromféle terv merült fel. Az első hogy a város az államtól kérje a német jóvátételi számla terhére a vásárcsarnok felépítését. Másfelől ezelőtt ugyanis a földmivelésügyi minisztérium kérték intézték a városhoz, hogy nem lenne-e szüksége egy vásárcsarnokra, amit a német jóvátételi komplexumból kapna. Később azonban Németország beszüntette a jóvátételi szállításokat és így nem is történt semilyen további lépés a novisádi vásárcsarnok ügyében. A városi tanács most kikeresi az irattárból az erre vonatkozó aktákat és kérdést intéz majd a földmivelésügyi minisztériumhoz, hogy számíthat-e a német jóvátételi számla terhére felépítendő vásárcsarnokra.

Abban az esetben, ha így nem lehetne felépíteni a vásárcsarnokot, maradna még mindig két megoldási mód. Az egyik az, hogy a város vegyen fel amortizációs kölcsönt Svájcban ahol 12 százalékos kamattal lehet kölcsönt kapni. A másik terv az hogy a város alakítson egy részvénytársaságot, ahol a részvények fele az övé lenne, és ez a részvénytársaság építtesse fel a vásárcsarnokot.

A városi tanács természetesen előbb megvárja a földmivelésügyi minisztérium választását és csak azután kezd meg a tárgyalásokat arra vonatkozólag, hogy építtesse fel a vásárcsarnokot, külföldi kölcsönrel vagy peei részvénytársasággal?

Minden valószínűség szerint azonban jövő év tavaszán már megkezdik a vásárcsarnok építését még pedig a Fa-téren.

Nincsenek ellentétek Noviszád és Szubotica között

Petrovics Brankó dr. a tőzsde főtitkára tiltakozik Szubotica vádjai ellen Noviszád nem bojkottálta a szuboticiai kiállítást

A napokban közölte a Délbácska, hogy a szuboticiai kiállítás rendezői és iparoskörüi Novisádot okolják a kiállítással szemben annak idején mutatkozó animozitások miatt. Informátorunk ez alkalommal kijelentette, hogy Novisád formális bojkott alá vette a szuboticiai kiállítást, a kiállítók akvizitálásának megbízott novisádi bizalmi ember pedig összesen egy kiállítót szerzett propaganda körútnál.

Az audiatort et altera pars elvét követve felkeresték Petrovics Brankó dr-t, a tőzsde főtitkárát és megkérdeztük, megfelelnek-e a valóságnak a szuboticiai kiállítási bizottság által hangoztatott álláspont Petrovics dr. ugyan már nyilatkozott ebben az ügyben egy novisádi lapban, de kíváncsiak voltunk véleményére most, amikor visszatért Szuboticáról, ahol a kiállítás megnyitására is résztvett. Megkérdeztük tehát, voltak-e valami következményei a szuboticiai kirohanásnak. — Résztvettem ugyan a kiállítás megnyitásán — mondotta Petrovics dr. de sajnos nem volt alkalmam érintkezésbe lépni a kiállítás bizottságával, mert minden egyes emberük annyira el volt foglalva, hogy nem jutott idő ennek a kérdésnek a tisztázására. Pedig személyesen szerettem volna megmagyarázni az uraknak, hogy tévednek. Szó sem lehet bármilyen animozitásról Szuboticával szemben, amit az a körülmény is bizonyít, hogy a kereskedők és iparosok kongresszusát Szuboticán fogjuk megtartani, hogy ezáltal részünkről is biztosítsuk a kiállítás frekvenciáját.

— Nem rajtunk mulik, hogy olyan

kevesen állítottak ki Novisádról, hanem kizárólag a rossz gazdasági viszonyokon és a rosszhínyon. Meg vagyok győződve róla, hogy a mai nehéz pénzügyi viszonyok mellett Novisádon sem lehetne rendezni kiállítást, vagy ha igen, akkor is Novisádról volna a legkevesebb kiállító. Hiszen nem is kell csodálkoznunk azon, országunkban már annyira volt a kiállítás, hogy a kereskedők és iparosok már nem bírják szusszal sem pénzzel, lejártá magát a kiállítások és vásárlók konjunkturája. Nem oportunos tehát animozitásról beszélni akkor, amikor a mai viszonyok mellett szinte emberfeletti áldozatot követelnek az amugyis tönkreszanált és adósrófoltt kereskedőktől.

— Ami pedig azt a vádat illeti, hogy én ajánlottam volna a novisádi akvizitort, szolgáljon a kiállítási bizottság megnyugtatóra az, hogy a választást a Gyáriparosok szövetségének titkársága ejtette meg s nem én, mindenesetre tehát obligon kívül vagyok, ha az akvizitáció nem sikerült. Mindazonáltal nem hibáztatom az akvizitort, akinek mindössze 12 nap állott rendelkezésére a szervezési munkához és aki igazán nem tehet róla, hogy az emberek nem akarnak kiállítani mert nincs pénzük. Ez egy valóságos vis maior, amiért senkinek sem lehet felelősséget vállalnia.

A főtitkár nyilatkozata mindenesetre helyes okfejtés eredménye s mi csak örülni tudunk annak, ha a vitát azzal a megnyugtató érzéssel zárhatjuk le, hogy nincsenek már ellentétek Novisád és Szubotica között.

HIREK

Non do piu...

Végigjártam a nagyobb novisádi üzleteket, a kereskedőkkel együtt meg-
lestem a hébe-hóba felbukkanó vevőket, végighallgattam az üzletkötéssel járó izgalmas párbeszédet és önkéntelenül is eszembe jutnak a velencei mozaik és csipkedrusok, akik az uccsarkokon állva, a gondolkodón végigcsatangolva a Canal Grandét méltóbb üggyhöz kijáró buzgalommal kínálják portékájukat. A muranói csipkét, vagy a mozaikkarkötőt kétszázlírás alapárral tartják, az idegen persze huszat ígér érte. A kereskedő nem tágit, az idegen pedig papagályszerűen betanult és már közmondásossá vált mondattal válaszol: „Non do piu.“ (Nem adok többet.) A mozaikárus erre dühbe gurul, fogai között eldörmögi a valamikor népszerű „Gott strafe England“-ot és hetvenötre szállítja le portékáját. A sztereotip válasz: „Non do piu.“ Az árus: Ötven! Az idegen: Non do piu. Az árus: Impossibile signor! Az idegen: Non do piu. Az árus: Harminc. Az idegen fogja a kabátját és indul. Az árus verbenforgó szemekkel rohan utána, üvölt, sir, bömböl és odaadja huszért.

Igy van ez mindünk is. A vevő rífkabillli vakmerőséggel indul neki a vásárnak. Bejön a príglevicaszvetiváni jómódu kendős menyecske és finom kabátot kér. A kisasszonyok raja öleli körül, zárt sorokba tömörülnek, ki sem engedik a vasgyűrűből.

— Mit kóstál ez a selemportéka — és rámutat egy elegáns, sikkes párizsi modellkabátra.

— Kétezer dinár — de csak magának annyit, ez protekciós áru, meg ne mondja másnak.

Adok érte ezer forintot — válaszol a vevő.

A kereskedő elkékül, a kisasszonyok gyűrűje összébbszorul.

— Jaj lelkem, ez lehetetlen. Isten bizony, nekem is benne van 1500 dinárba. Tudja mit, odaadom önköltéséig áron, nem bánom, ha nem is keresek rajta, csak pénzt lássak. A vevő erre szó nélkül kimegy, azaz csak kimenne, ha nem volna az embergyűrű. Most következik az a bizonyos folyamat, amelyet műnyelven „gyuras“-nak neveznek. Gyurják a vevőt, mint a kenyértésztát.

Tartóztatják, cibálják, ráncigálják, simogatják, a lelkére és a szivére másznak, a máját és veséjét tapogatják, végül már lementek ezer dinárra, kilencszázötvenre, kilencszáznegyvenre és addig megy a korszó a kutra, míg ezer forint hatvan krajcárban állapodnak meg. Ez a hatvan krajcár az egyedüli koncesszió, amelyet a vevő koncedált.

Ez a novisádi kereskedelem körképe. A velencei mozaikárus időszinkráziája. A két eksztréma: a vevő, akinek van, de nincs több, a kereskedő akinek nincs és több kell. S végül jön a „Bürgschaft“ harmadikja, az adósróf és elveszi az egyiktől meg a másiktól is ami van, volt lesz és — nincs. K. A.

— Beiratkozások a női polgári iskolába. A női polgári iskolába a beiratkozások szeptember hó 2-án kezdődnek. Az első napon az első osztály két tagozatának növendékei iratkoznak be, szeptember hó 3-án a II. osztály hallgatói, szeptember hó 4-én a III. osztály és szeptember hó 5-én a IV. osztály tanulói. Beiratkozni lehet naponta reggel 8—11-ig és 3—5-ig az iskola épületében (Nyegoseva 20.).

— A beiratások a beltéri elemi iskola (Szabadság-tér) valamennyi osztályába szeptember hó 1., 2 és 3-án délelőtt 8—11 óráig eszközöltetnek. Az igazgatóság felhívja a szülőket, hogy a magyar anyanyelvű tanköteles gyermekeket (fiúk 15, leányok 14 éves korig) okvetlenül ezen napokon irassék be, mivel ellenkező esetben büntetés alá esnek. Szeptember 3-án délelőtt és délután lesz azon tanulók osztályvizsgálója, kik az 1924/25. tanév végén nem jelentek meg a vizsgán.

— **Beiratások a zárdában.** A zárda-leányiskola összes osztályaiban szeptember 1-2-3-án, délelőtt 8—10 óráig lesznek a beiratások. Kéretnek a szülők úgy a saját, mint gyermekeik érdekében, hogy jelzett napokon tankezes gyermekeiket okvetlenül irassák be.

— **A csemegekereskedők figyelmébe.** A kereskedők egyesületének titkársága közli: A vendéglősök szövetségének augusztus 4-én tartott közgyűlésén határozatot hozott, hogy a szeszitalok árusításától tilták el a kereskedőket. Ezért felhívják az érdekelteket, hogy hétfőn, e hó 31-én délután 2 órakor a Lloyd helyiségében (Nyegoseva utca 1. l.) megtartandó konferencián, amelyen az ez ügyben teendő további lépéseket fogják megtenni, okvetlenül jelenjenek meg.

— **Kített csecsemő.** A Szibinjani Jank (Hunyadi) ucca járókelői csütörtökön reggel az egyik ház előtt egy polyába kötött, siró csecsemőt találtak, akit minden jel szerint egy lelkiismeretlen anya bízott az első odaérkező könyörületességére. A csecsemőt becsillították a rendőrségre, anyja fektetésére pedig bevezették a nyomozást, amelynek azonban eddig semmi eredménye nincs.

— **A mohácsi vész négyszázadik évfordulója.** Mohácson nagy előkészületeket tesznek a mohácsi vész négyszáz éves évfordulójának jövő évi megünneplésére. 1526. augusztus 26-án találkozott II. Lajos és Mohamed szultán seregei a mohácsi síkon, hogy döntő ütközetet vívjanak, eldöntsék Magyarország és a nyugatra törekvő török uralom sorsát. Az összecsapás a törökök győzelmével végződött és Magyarország egy részét török hódoltság alá juttatta. Szomorú korszak köszöntött a magyarságra. Százötven évig nyugte az idegen jármot és védte a nyugatot a vörös félhold hatalmának továbbterjedése elől. Ettől az időponttól vált Magyarország a nyugati kultúra védőbástyájává. A nevezetes ütközet négyszáz éves évfordulóját országos ünnepség keretében fogja megünnepelni a magyar nemzet. A híres barátok templomát restaurálják, a hősök emlékére két új templomot emelnek és emlékműzeumot szerveznek Mohácson a csatár relikviáiból, amelyek már eddig is négy nagy termet megtöltöttek. A mohácsi síkon filmet is készítenek a nagy csatáról, amely vérbetűkkel írta be dátumát a világtörténelemben.

— **Mozifelvételeket csinálnak a riff-kabilokról.** Berlinből jelentik: Egyik berlini filmgyár filmexpediციót szervezett, amely már el is utazott Marokkóba, hogy az ottani harctérről, a riff-kabilok életéről és a riff-törzsek szokásairól filmfelvételeket készítsen. Az impulzust az adta a filmgyárnak, hogy már jóformán hónapok óta állandóan tele van a napisajtó riff-kabil hírekkel és jelentésekkel, azonban az európai, sőt az amerikai közönség sem tudja, hogy tulajdonképpen kik is azok a riff-kabilok és hogyan is élnek. A filmvállalkozókhoz jelentés is érkezett a napokban, hogy Abd el Krim a riff-kabilok vezére külön kihallgatáson fogadta a filmexpediციó vezetőjét és engedélyt adott arra, hogy a kedvenc gardájáról filmfelvételeket készítsen. Németországban nagy érdeklődéssel várják az első riff-kabil filmszállítmányt.

— **Varoško Jodno Lekovito Kupatito u Novom Sadu** értesíti a n. é. közönséget, hogy folyó hó 31-től kezdve a fürdő szünetel 6—7 napig, szükséges javítások miatt. Gyógyfürdő továbbra is üzemben marad minden nap délig.

A WAGNER-étteremben
szeptember 1-től a beogradi híres
Nikolić Steva
cigányprimás
zenekarával hangversenyez!

Sport

A Novisadi Athlétikai Klub

által Novisadon, 1925 októb er 27-én vasárnap délelőtt és délután a strandvasut mellett sporttelepén

Novisad bajnokságáért rendezendő

Országos athlétikai viadal feltételei:

Versenyszámok hölgyek részére:

1. 60 m. síkfutás.
2. 100 m. síkfutás.
3. Magasugrás.
4. Távolugrás.
5. Súlydobás (5 kg.).
6. Diszkoszdobás (1.50 kg.).
7. Gerelyvetés (0.50 kg.)
8. 4x60 méteres staféta.

Versenyszámok férfiak részére:

I. Ifjúsági számok:

1. 60 méteres síkfutás.
2. 100 méteres síkfutás.
3. 800 métercs síkfutás.

II. Seniorok részére:

1. 100 méteres síkfutás.
2. 200 méteres síkfutás.
3. 400 méteres síkfutás.
4. 800 méteres síkfutás.
5. 1500 méteres síkfutás.
6. 5000 méteres síkfutás.
7. 4x100 méteres staféta (botváltással).
8. 3 km-es gyaloglás.
9. Magasugrás.
10. Távolugrás.
11. Hármassugrás.
12. Súlydobás.
13. Diszkoszdobás.
14. Gerelydobás.

A viadal országos s azon minden könnyű athlétikai alszövetségnek a „Jugoszláv könnyű Athlétikai Szövetség” leigazolt athlétája vehet részt.

A viadal a Jugoszláv könnyű Athlétikai Szövetségnek versenyszabályai szerint rendezetik.

Nevezések a nevezési díjakkal együtt Siposs János Novisad, Cara Dusana 38/B alá küldendők. Tétek egyenként és versenyszámonként Din. 10— A stafétáknál Din 25—

Nevezési zárap: 1925. szeptember 23. Utólagos és tét nélkül érkező nevezések nem vétetnek figyelembe.

A versenyszámok győztesei nagy ezüst, II. helyezettei kis ezüst és III. helyezettei nagy bronz éremmel díjaztatnak. A II. díj 4, a III. díj, pedig legalább 7 induló esetén lesz kiadva.

A szeniorszámok kivétel nélkül skretsch-ek.

A futópálya salakos, 1 kör 400 méter, a fordulók nincsenek kiemelve.

Novisad, 1925. augusztus 17.

Dr. Vilt Vilmos Giadrosich István elnök. titkár.

Siposs János sportkapitány.

Látfa és és jóváhagyta a „Vojvodina könnyű Athlétikai Alszövetség”, Veliki Becskerek T. 129 925 szám alatt.

Markovics L. s. k.

* **Felkérem** mindazon NAK tagokat, kik a Jugoszlavia bajnokságáért szeptember 12 és 13 án Veliki Becskerekben, valamint a NAK szeptember 27-én megrendezendő országos athlétikai viadalán indulni óhajtanak, hogy a leigazolások és benevezések megajthetése végett, ma, holnap, vagy holnapután a pályán levő irodahelyiségben este 6 és 7 óra között megjelenni sziveskedjenek. Athlétikai szakosztályvezető.

A mai mérkőzés. A jubileumi és a még régebben leköltött barátságos mérkőzések a szeptemberi vasárnapokat annyira tulterhelték, hogy a selejtező mérkőzések döntőjére nem jutott vasárnap. Ma délután 5 órakor játszó le, a kiesési rendszer előmérkőzéseiből győztesen kikerült novisadi Radnicski és a Beocsini Sport Club döntő mérkőzésüket. Minthogy a győzelem az első osztályba való bejutást jelenti,

kemény és önfeláldozó küzdelemre van kilátás. A mérkőzés a testierő, állóképesség nagy erőpróbája lesz. Ebből a szempontból itélve a két csapat között nem látunk döntőfontosságú nívó differenciát, de jobb technikája és nagyobb játéktelligenciája mégis a novisadi csapatot fogja győzelemhez juttatni. A mérkőzésen Simovics fog bírászkodni.

Szept. 1-től a „Délbácska” naponta

8 oldalon

jelenik meg.

— **Vizsgák rendje az állami fii polgári iskolában.** Az állami fii polgári iskolában az I—IV. osztályu magánvizsgákat augusztus 29-én tartják meg. Javító, osztály és évrzáróvizsgákat augusztus 31-én. Írásbeli záróvizsgák szeptember 1-én, szóbeli vizsgák szeptember 2, 3, 4 és 5-én. A vizsgák kezdete reggel 8 órakor és délután 2 órakor. Beiratások szeptember 1—5-ig naponta 8—12-ig.

Tőzsde

Aug. 27	ZÜRICH zárlat	BEOGRAD zárlat	ZAGREB zárlat
Beograd	9.25	—	—
Zürich	—	1085.25	1085.—
Newyork	516.25	55.875	55.875
London	25.07	272.—	271.—
Paris	24.35	262.50	265.80
Milano	19.40	209.—	210.50
Prága	15.325	165.90	165.80
Berlin	—	1332.—	—
Budapest	0.00727	0.0789	—
Brüsszel	23.45	254.50	—
Bécs	—	0.0787	—
Bukarest	2.65	28.—	—
Amsterdam	—	—	—
Szótija	—	—	—
Krisztiania	—	—	—
Szaloni	—	—	—
Varsó	—	—	—

Newyorki tőzsde

1925 augusztus 27, 5 óra

Beograd	178.75	Prága	296.50
London	485.75	Berlin	2380.—
Páris	471.—	Bécs	14.—
Milano	375.—	Budapest	14.—
Zürich	1938.—	Bukarest	49.75
Brüsszel	453.50	Athén	—
		Amsterdam	4028.—

Chicago terménytőzsde

1925 augusztus 27, 5 óra

Buza	Tengeri
Szeptember 156.5/8	Szeptember 94.3/8
December 156.1/8	December 82.1/8
május 1926 159.25	május 1926 85.25

Irányzat: buza, tengeri szilárd (Avala)

Novisadi terménytőzsde

1925 augusztus 27 (Hivatalos jegyzések)

buza	Tengeri	Buzaliszt
bácskai 76, kötés 260.—, 100 mm	bácskai kötés 176.—, 200 mm	bácskai 0. basiss, komb.
bácskai 77-78, kötés 259.—, 100 mm	bácskai kötés 180.—, 700 mm	kötés 440.—, 100 mm
bácskai 76, 2 / kötés 265.—, 100 mm	bácskai Tisza kötés 187.50, 500 mm	bácskai nullás g kinálat 435.—
bácskai X, Novisad vidéki duplikát kassa kinálat 272.50		Irányzat: lanyha
bácskai 76, kötés 250.—, 500 mm		Ma a tőzsde zárva van.

Szerkesztésért felci: TOMÁN SÁNDOR
Kiadó: „DÉLBÁCSKA” lapkiadóvállalat

APRÓ HIRDETÉSEK

BORBÉLYINAS esetleg ellátással felvétetik. Zeljeznicka ulica 38.

ELADÓ: Kisebb temetkezési vállalat teljes felszereléssel, keveset használt üvegezett gyáskocsival, Budanovic-nál, Bajmok. 1535—1—4

Törlesztéses KÖLCSÖNT adok ingatlanra olcsó kamatra. Vén János, Subotica, Paja Kulundziceva ulica 38. szám. 1546—1

HIRDETÉSEK

Ügyes kifutó fii
azonnal felvétetik.
Czim a kiadóban.

Stein és Schreiber

vasnagyszerűben, Novi Sad 2 jó házból való fii inasnak vagy négy középiskolát végzett tanuló gyakornoknak **felvétetik.** (Jelentkezni lehet Magyar ulica 39.)

Két kis gyermek mellé fiatal leány

felvétetik.

Carinska ulica 6. szám (volt Magyar-ucca.)

Csomagoló

felvétetik helybeli gyárnál. Cim: Schmolka hirdetőirodában Novi Sad, Futoski put 2. 1544-1

Szombaton, aug. 29-én

Disznóölés, Malacpecsenye

Zene reggelig! — Friss italok!

A n. é. közönség sz. támogatását kéri
Szücs Ferenc, Kr. Matija ulica 16.

Eladótelep

egy fél, esetleg negyed hold a Darányi-telepen. A villamos végállomástól 5 perc. — Bővebbet: „ADAM” hirdetőiroda, Trg Oslobodjenja 1. 1522-1-2

Kiadó

két szoba-konyha
lakás mellékhelyiségekkel

Cim: Paromlinska ul. 10. „Uránia” nyomdával szemben. Ügynökök szigoruan kizárva. — Érdeklődés csak d. u. 2 óra után.

Nagy vállalatnak alkalmas

emeletes sarokház

Novisadon eladó.

Öt szobás lakás azonnal, egy üzlet-helyiség lakással pedig novemberben átvehető. — Bővebbet: Adv. cand. jur. JOVAN C. JEGDIĆ, Novisad, Karadžic ul. 19. dében 12—3 ig és 1547 este 6—8-ig. 1—2

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a Kralja Petra ulica 30. szám alatt levő volt Dorjath féle

Fodrász-üzletet

átvettem. Kérem a n. é. közönség szives pártfogását.
Tisztelettel: Plavsić Bosko.

Eladó ház.

Safarikova ulica 17. számú ház üzletnek vagy vendéglőnek alkalmas, azonnal eladó. Vevő azonnal beköltözhet. Bővebbet ugyanott. Ügynökök kizárva. 1527-1-2

Értesítés! Értesitem a tánc kedvelő ifjúságot, hogy e hó 30-án, vasárnap tartom meg az első **ismerkedési estélyemet,** azonkívül minden vasárnap tánc a haladók részére. Beiratkozás szept. 1-étől a lakásomon eszközöltetnek. Az ifjúság támogatását előre megköszönve, maradok tisztelettel **Nikola Katanski,** táncanár. Ustavka ulica 24. 1538—1—2

TISZTELT VEVŐINK FIGYELMÉBE!

**Ugyanolyan rezszi mellett
kétszer annyi árut akarunk eladni**

és azért, tekintet nélkül a felemelt vámra,

leszállítjuk a főbb cikkek árait!

Mindennemü férficipő 369 és 329 dináros árát leszállítjuk **299** dinárra

Mindennemü férficipő 299 dináros árát leszállítjuk — **269** dinárra

Mindennemü női lakkcipő 329 és 299 dináros árát leszállítjuk **269** dinárra

Mindennemü női bőrcipő 269 és 229 dináros árát leszállítjuk **199** dinárra

Némely női bőrcipő 199 dináros árát leszállítjuk — — **169** dinárra

BATA

Novi Sad

Subotica

Beograd

Dubrovnik

Zagreb

Osijek

Skoplje

Brod n|S.

Zemun

Sarajevo

Vel. Beeskerek

Sombor

Maribor